

Kadernota sport en bewegen Gemeente Mook en Middelaar 2009-2012

Gemeente Mook en Middelaar

Samenvatting

Sport en bewegen draagt veel bij aan de maatschappij en daarom willen wij stimuleren dat zoveel mogelijk inwoners uit Mook en Middelaar sporten en bewegen. Het formuleren en implementeren van sport- en beweegbeleid is de manier waarop wij dit willen doen.

Doelstellingen sport- en beweegbeleid

Wij stellen een drietal doelstellingen in sport- en beweegbeleid voor de gemeente Mook en Middelaar:

- zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden;
- de kwaliteit van sporten en bewegen verhogen;
- sporten en bewegen inzetten om maatschappelijke doelen te realiseren.

Door het invullen van een vijftal pijlers (sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk, subsidies en tarieven) geven wij inhoud aan deze doelstellingen en aan het sport- en beweegbeleid.

Sportstimulering

Om sport en bewegen te stimuleren onder de inwoners van de gemeente Mook en Middelaar kiezen we voor een settinggerichte werkwijze. Iedere setting kenmerkt zich door de aanwezigheid van een of meerdere doelgroepen. We onderscheiden vijf settings: het onderwijs, de buurt, zorg/gezondheid, het bedrijfsleven en vrije tijd. Door in en rondom deze settings activiteiten te organiseren en een sport- en beweeginfrastructuur op te zetten bevorderen wij onder andere maatschappelijke doelen, als sociale cohesie en leefbaarheid.

Sportaanbod

Om de kwaliteit van sporten en bewegen te verhogen pleiten we voor gericht, passend en breed sportaanbod. Om dit te realiseren zoeken wij aansluiting bij sportverenigingen en overige sport- en beweegaanbieders. Daarnaast nemen wij de verantwoordelijkheid om deze partners te ondersteunen en faciliteren zodat zij in staat zijn om ons te ondersteunen bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid.

Sportvoorzieningen

De aanwezigheid van voldoende en kwalitatief in goede staat verkerende sportvoorzieningen zijn een voorwaarde om te kunnen sport en bewegen. Het gaat hierbij niet alleen om binnen- en buitensportvoorzieningen, maar ook om voorzieningen in de openbare ruimte. Wij nemen de verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat de sportvoorzieningen in Mook en Middelaar volstaan. Daarnaast gaan wij toewerken naar een optimaal gebruik van de sportvoorzieningen in Mook en Middelaar door multifunctioneel gebruik van voorzieningen te stimuleren.

Sportnetwerk

De uitvoering van het sport- en beweegbeleid is een verantwoordelijkheid die wij willen delen met andere partners uit de wereld van sport en bewegen. Vandaar dat wij investeren in samenwerking met partners zoals het onderwijs, de buurt, zorg/welzijn, het bedrijfsleven. Daarnaast willen wij door middel van het actief klankborden van het beleid met de stakeholders binnen de wereld van sport en bewegen ervoor zorgen dat het sport- en beweegbeleid een plek krijgt in Mook en Middelaar.

Subsidies en tarieven

Subsidies en tarieven vormen een sluitstuk op de voorgaande pijlers en dragen bij aan de realisatie van beleidsuitgangspunten. Door het hanteren van subsidie als sturings- en waarderingsinstrument geven wij sturing aan de uitvoering van het sport- en beweegbeleid en ondersteunen wij diegenen die daadwerkelijk in de uitvoering actief zijn. Daarnaast gaan wij ons bezinnen over de hantering van een tariefensysteem.

Sport en bewegen heeft een sterk integraal karakter en ook dit sport- en beweegbeleid laat een duidelijke relatie zien met de programmalijnen Verkeer, vervoer en waterstaat, Economische zaken, Onderwijs, Cultuur en economie, Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening, Volksgezondheid, Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

De implementatie van het sport- en beweegbeleid moet bijdragen aan de realisatie van de door ons gestelde doelstellingen. Vandaar dat wij evaluatie en monitoring van het beleid erg belangrijk vinden. Door het inzetten van meetinstrumenten maken wij inzichtelijk in hoeverre gestelde doelstellingen in daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Daarnaast zal ook door middel van evaluatiemomenten worden getoetst of de realisatie van de gestelde ambities in de pas loopt.

Om het sport- en beweegbeleid daadwerkelijk te kunnen uitvoeren is het van belang dat het beleid een plek krijgt binnen de gemeentelijke organisatie. Dit betekent dat er zowel op financieel als op personeel vlak voorwaarden moeten worden gecreëerd zodat gestelde visies en ambities werkelijkheid worden.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Vooruitblik: Mook en Middelaar anno 2015	6
Inleiding	8
1 Sport en bewegen in Mook en Middelaar	9
1.1 Algemene visie	9
1.2 Doelstellingen	9
2 Sportstimulering	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Sportstimulering anno 2009.....	10
2.3 Visie en ambities	10
3 Sportaanbod	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Sportaanbod anno 2009.....	13
3.3 Visie en ambities	13
4 Sportvoorzieningen	15
4.1 Inleiding	15
4.2 Sportvoorzieningen anno 2009	15
4.3 Visie en ambities	15
5 Sportnetwerk	17
5.1 Inleiding	17
5.2 Sportnetwerk anno 2009	17
5.3 Visie en ambities	17
6 Subsidies en tarieven	19
6.1 Inleiding	19
6.2 Subsidies en tarieven anno 2009	19
6.3 Visie en ambities	19
7 Van nota naar uitvoering	20
8 Relatie tot programmalijnen	25
8.1 Inleiding	25
8.2 Relatie sport- en beweegbeleid	25
9 Evaluatie en monitoring	26
9.1 Inleiding	26
9.2 Meetinstrumenten.....	26
9.3 Inhoudelijke toetsing en bijstelling.....	26
10 Werkbudget en personele kader	27
10.1 Inleiding	27
10.2 Werkbudget	27
10.3 Personele kader	28

Voor de bijlagen die in deze kadernota worden vernoemd verwijzen wij naar de bijlagennota die naast de kadernota gelezen kan worden.

Voorwoord

Sporten is leuk! Sporten is leuk voor jong en oud. Maar sporten is nog veel meer. Het is een gezellige en sociale bezigheid, het brengt je onder de mensen. Je kunt samen sporten, in teamverband, maar ook alleen. In je eigen tijd, of op een vast tijdstip. En vooral, het is gezond. Een half uur per dag bewegen is al een hele gezonde impuls. Sporten is een belangrijk middel in de strijd tegen overgewicht en andere lichamelijke klachten. En gebleken is ook, dat als je jong met sporten begint de kans groot is dat je nog heel lang blijft sporten.

Al deze aspecten komen in voorliggende nota aan bod. U kunt een aantal uitgangspunten lezen die wij als gemeente belangrijk vinden en waarvan we hopen dat deze in de toekomst een stimulans zullen geven aan sportbeoefening en sportbeleving in onze gemeente. Deze uitgangspunten hebben we niet allemaal zelf verzonnen. We hebben met inwoners gesproken, sportverenigingen, vrijwilligers, mensen met een beperking, ouderen etc. Samen met hen hebben wij de wensen van onze inwoners in kaart gebracht en we gaan in de toekomst proberen zoveel mogelijk van deze wensen te realiseren.

Waarbij het belangrijkste uitgangspunt is dat sporten vooral leuk is!

Hartelijke groet,

Karin Peters
Wethouder gemeente Mook en Middelaar

Vooruitblik: Mook en Middelaar anno 2015

Al voor de herindeling van Mook en Middelaar met de gemeenten Bergen en Gennep in 2011 werd gerealiseerd, timmerde Mook en Middelaar al hard aan de weg om de gemeente te profileren als kwalitatief hoogwaardige, groene woongemeente met leefbare kernen. De gemeente heeft sterk ingezet op sport als verbindende factor. In 2009 is hiervoor een duidelijke koers bepaald. De mogelijke bedreigingen op het gebied van vergrijzing en ontgroening, leegloop bij verenigingen en tekort aan sportaccommodaties zijn omgezet in kansen vanuit een integrale benadering. Hiervoor heeft de gemeente samenwerking gezocht met partners in onderwijs, welzijn, sport, cultuur en bedrijfsleven.

Ook na de herindeling zijn er nog karakteristieke eigenschappen aan te wijzen die weergeven hoe sport en bewegen een plaats heeft gekregen binnen de kern Mook en Middelaar.

Onderwijs

De brede school heeft zich ontwikkeld tot sportieve brede school. Hier worden sportieve en culturele arrangementen georganiseerd in samenwerking met de GGD, sportverenigingen, cultuurverenigingen, en de welzijnsinstelling. Zo vinden er allerlei activiteiten plaats op het gebied van gezonde voeding en sport- en cultuuroriëntatie zowel onder als na school. De vakleerkrachten en de combinatiefunctionaris vervullen hierin een belangrijke schakel en leggen de link tussen onderwijs en sportaanbieders. In het kader van maatschappelijke stages organiseren leerlingen van het middelbaar onderwijs sportactiviteiten voor de eigen doelgroep maar ook voor de buurt, voor de bewoners van de lokale zorgcentra en voor allochtonen.

Ouderen

Ook ouderen krijgen bijzondere aandacht. De vitale ouderen kunnen op een flexibele manier participeren aan sport- en beweegactiviteiten die door verschillende aanbieders zoals verenigingen en fitnesscentra zijn ontwikkeld. Voor meer kwetsbare ouderen wordt het aanbod op maat aangeboden aansluitend aan hun directe leefomgeving zoals bij Welzijnswerk Synthese. Binnen de zogenaamde ketenaanpak werken ondermeer huisartsen en fysiotherapeuten samen en kunnen zij rechtstreeks doorverwijzen naar geschikte sport- en beweegactiviteiten.

Gehandicapten

Voor gehandicapten is er deelname in het regionale samenwerkingsverband "Iedereen kan Sporten" gerealiseerd. Hierbinnen is een regioconsulent actief die er de afgelopen jaren ondermeer voor heeft gezorgd dat meer dan vijf sportverenigingen nu ook toegankelijk zijn voor gehandicapten. De informatieverstrekking, het vervoer en de toegankelijkheid zijn gezamenlijk opgepakt binnen de regionale samenwerking. Ook het evenement Special Olympics, dat in 2010 heeft plaatsgevonden in Noord-Limburg, heeft eraan bijgedragen dat de gehandicaptensport een belangrijke plaats heeft gekregen.

Sportvoorzieningen

De sportvoorzieningen hebben een echte ontmoetingsfunctie gekregen. De bestaande sportcomplexen en schoolpleinen bruisen en zowel overdag alsook 's avonds worden hier allerlei activiteiten georganiseerd voor buurt, onderwijs en het bedrijfsleven. De vele trapveldjes en JOP's worden intensief door de jeugd gebruikt om sportief actief te zijn. En ook in de openbare ruimte is geïnvesteerd. Via knooppunten worden wandel, fiets, -en ruiterroutes met elkaar verbonden en regelmatig worden clinics verzorgd om de mogelijkheden op het gebied van sportieve recreatie te promoten.

Openbare ruimte

Ook sportpark Maasvallei is een sportief en recreatief knooppunt. Het is een plek waar jong en oud elkaar ontmoet om te zwemmen, skaten, tennissen of als uitvalsbasis voor prachtige wandel- en fietstochten. Je kunt er als individu/recreant terecht met de Maaspas waarbij je betaalt per activiteit of je kunt lid worden van sportclub de Maasvallei waarmee je ook kunt meedoen aan groepsactiviteiten onder professionele begeleiding. Op sportpark de Maasvallei wordt ook samen gewerkt met de lokale sportverenigingen.

Bedrijfsleven

Door intensieve samenwerking tussen de gemeente, het bedrijfsleven en de sportverenigingen zijn krachten gebundeld. Op de sportcomplexen vinden speciale beweegactiviteiten plaats voor werknemers op passende tijden zoals tijdens lunchtijd of direct aansluitend aan de werktijden. Deze activiteiten worden georganiseerd door sportverenigingen en andere sportaanbieders. Tegelijkertijd zet het bedrijfsleven zich ook in voor de sport. Zij bieden verschillende diensten aan waarmee sportverenigingen geholpen kunnen worden met dagelijkse zaken zoals financiële en juridische vraagstukken.

Resultaat

Er is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in toekomstbestendige verenigingen. De verenigingen vormen nu een belangrijke partner voor de gemeente en worden door de gemeenten dan ook beloond voor hun maatschappelijke inzet. Het resultaat mag er zijn. De gezondheidstoestand van de bevolking is aanzienlijk verbeterd, 95% van de inwoners voldoet aan de landelijke Bewegnorm en 45% doet aan vrijwilligerswerk. Mook en Middelaar is een kern waar het prettig wonen, werken én bewegen is!

Inleiding

Sport en bewegen krijgt steeds meer aandacht. Werd het voorheen alleen als doel op zich gezien, wordt het tegenwoordig ook gezien als middel om meerdere doeleinden te bereiken. Verbetering van de leefbaarheid, vergroting van de participatie van burgers, het voorkomen van depressies en een sociaal isolement, het tegengaan van overlast van jongeren en het verminderen van gezondheidsachterstanden, dit is slechts een greep uit de verschillende positieve effecten die sport en bewegen met zich meebrengt. Sport en bewegen draagt veel bij aan de maatschappij en daarom willen wij stimuleren dat zoveel mogelijk inwoners van Mook en Middelaar sporten en bewegen.

Sport- en beweegbeleid

De nota vormt ons sport- en beweegbeleid waarmee wij inhoud geven aan de inzet van sport en bewegen als middel. Het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals ontgroening, vergrijzing en individualisering, is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Net zoals de verankering van o.a. gerichte interventies en het opstellen van subsidiebeleid en accommodatiebeleid.

Om sportstimuleringsbeleid daadwerkelijk uit te kunnen voeren is het van belang dat de wensen en behoeften van de inwoners en lokale partners worden meegenomen bij de invulling van het beleid. Om deze reden hebben wij voorafgaand aan het opstellen van het beleid een onderzoek uitgezet onder een representatief gedeelte van de inwoners van Mook en Middelaar en naar alle sportverenigingen (de resultaten van deze onderzoeken zijn terug te vinden in bijlage IV en V van deze nota). Daarnaast hebben we door middel van interactie met (mogelijke) lokale partners op het gebied van sport en bewegen wensen en behoeften in kaart gebracht. Ook hebben we de sterke en zwakke punten en kansen en bedreigingen met betrekking tot sport en bewegen in Mook en Middelaar vastgesteld. Deze gehele inventarisatie heeft als input gediend voor het sport- en beweegbeleid.

Aangezien er sprake is van een mogelijke herindeling van onze gemeente met de gemeenten Bergen en Gennep in 2011 willen wij met ons sport- en beweegbeleid zoveel mogelijk aansluiten op het beleid van beide gemeenten. Toch willen wij als gemeente er voor zorgen dat bij het samengaan van beleid er ook sport- en beweegbeleid vanuit Mook en Middelaar in te brengen is. Een sport- en beweegbeleid dat representatief is voor Mook en Middelaar en dat door onze gemeenschap wordt ondersteund.

Leeswijzer

Het sport- en beweegbeleid draagt bij aan de visie en doelstellingen die wij willen realiseren. In hoofdstuk 1 worden deze verder uitgewerkt. Binnen het beleid vragen wij aandacht voor een vijftal sportpijlers; sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk en subsidies. Wij zijn van mening dat invulling van deze pijlers belangrijk zijn om sport en bewegen onder de inwoners van Mook en Middelaar mogelijk te maken. In hoofdstuk 2 tot en met hoofdstuk 6 zal invulling worden gegeven aan iedere afzonderlijke sportpijler door het vaststellen van de huidige situatie en het stellen van ambities. Daarna wordt er een vertaalslag wordt gemaakt naar een concrete uitwerking. Om zichtbaar te maken dat het sport- en beweegbeleid een integraal karakter heeft hebben wij in hoofdstuk 7 aangegeven met welke gemeentelijke programmalijnen er een relatie is. Ook hechten wij veel waarde aan monitoring en evaluatie van het beleid, in hoofdstuk 8 wordt beschreven op welke wijze dit gebeurt. Uitvoering van het sport- en beweegbeleid vraagt ook om de nodige financiële en personele inzet, deze worden in hoofdstuk 9 weergegeven.

In bijlage I van deze nota wordt een toelichting gedaan op de in de nota genoemde projecten en regelingen. Bijlage II geeft een beschrijving van de gemeentelijke rollen die in de uitvoeringsschema's worden aangeduid. In bijlage III is een overzicht opgenomen waarin het sport- en beweegbeleid van de huidige gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar is vergeleken. De resultaten van het inwonersonderzoek zijn terug te vinden in bijlage IV waarna in bijlage V de resultaten van het verenigingsonderzoek worden weergegeven. Als deel van de inventarisatie wordt in bijlage VI een beeld geschetst over de huidige situatie van sport en bewegen in Mook en Middelaar. Bijlage VII laat een SWOT analyse zien, waarin sterke- en zwakke punten, kansen en bedreigingen voor sport en bewegen in Mook en Middelaar zijn beschreven. In bijlage VIII worden trends en ontwikkelingen beschreven die de wereld van sport en bewegen beïnvloeden. In de laatste bijlagen, bijlage IX en X, is een samenvatting van Provinciaal en Landelijk sport- en beweegbeleid uitgewerkt.

1 Sport en bewegen in Mook en Middelaar

1.1 Algemene visie

Wij willen zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden. Door gericht doelgroepenbeleid te hanteren streven wij ernaar alle inwoners te bereiken. Om deze doelgroepen te bereiken maken wij gebruik van een settinggerichte werkwijze. Wij onderscheiden hierbij vijf settings: het onderwijs, de buurt, het bedrijfsleven, zorg/welzijn en vrije tijd. Door het opzetten van activiteiten en projecten laten wij onze inwoners op een laagdrempelige manier in aanraking komen met sport en bewegen.

Om sport en bewegen te stimuleren onder onze inwoners investeren wij in samenwerking met partners die nauw in contact staan met de verschillende doelgroepen en/of expertise hebben op het gebied van sport en bewegen. Daarnaast stimuleren wij ook de samenwerking tussen deze partners onderling. Wij nemen de verantwoordelijkheid om hen te ondersteunen en te faciliteren zodat zij in staat zijn om ons te ondersteunen bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid. Gezamenlijk nemen we verantwoordelijkheid om sport en bewegen mogelijk te maken voor de inwoners uit Mook en Middelaar.

Goede sport- en beweegvoorzieningen zijn een basisvoorwaarde voor de realisatie van een goed sport- en beweegaanbod. Vandaar dat ook hier onze aandacht naar uit gaat. Kwaliteit en kwantiteit zijn hierbij sleutelwoorden, die wij zowel bij binnen- en buitensportaccommodaties als bij voorzieningen in de openbare ruimte hanteren.

1.2 Doelstellingen

1. Wij willen zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden
 - Het aantal inwoners in de leeftijdscategorie tot 18 jaar, dat in 2012 voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)¹ blijft minimaal gelijk (93%) of neemt toe tot 98%.
 - Het aantal inwoners in de leeftijdscategorie 18-54 jaar, dat in 2012 voldoet aan de NNGB blijft minimaal gelijk (72%) of neemt toe tot 77%.
 - Het aantal inwoners in de leeftijdscategorie 55+, dat in 2012 voldoet aan de NNGB blijft minimaal gelijk (78%) of neemt toe tot 83%.
2. Wij willen de kwaliteit van sporten en bewegen verhogen met een gericht, passend en breed sportaanbod, vitale verenigingen, adequate sportvoorzieningen en samenwerking met lokale en regionale partners.
3. Wij willen sporten en bewegen inzetten om maatschappelijke doelen te realiseren zoals gezondheid, leefbaarheid en burgerparticipatie.

Om deze doelstellingen te realiseren geven wij in de hoofdstukken 2 tot en met 6 invulling aan vijf pijlers welke verbonden zijn aan sport en bewegen: sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk en subsidies en tarieven. Ook communicatie en evaluatie hebben een plek in deze nota. Gezamenlijk vormen deze hoofdstukken het sport- en beweegbeleid voor onze gemeente.

¹ De NNGB is een algemeen advies omtrent bewegen en gezondheid en schrijft 5 of meer dagen per matig intensieve activiteit voor. Voor jongeren geldt tenminste 60 minuten per dag en voor volwassenen 30 minuten per dag. Bij matige intensieve activiteit gaat het om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.

2 Sportstimulering

2.1 Inleiding

Wij willen sporten en bewegen stimuleren onder onze inwoners. Dit doen wij door een settinggerichte werkwijze waarbij het onderwijs, de buurt, zorg/gezondheid, het bedrijfsleven en vrije tijd de settings zijn waar wij onze inwoners bereiken.

2.2 Sportstimulering anno 2009

Tot op heden is er vanuit de gemeente weinig aandacht besteed aan sportstimulering in Mook en Middelaar. Voor de doelgroep ouderen hebben wij Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO) mogelijk gemaakt en worden er andere beweegactiviteiten georganiseerd (o.a. dansen, zwemmen, yoga, wandelen).

2.3 Visie en ambities

Wij willen onze inwoners stimuleren meer te sporten en bewegen, hiervoor zoeken we aansluiting bij landelijke en provinciale sport- en beweeginitiatieven. Daarnaast hanteren we een settinggerichte werkwijze, waarbij iedere setting zich kenmerkt door de aanwezigheid van een of meerdere doelgroepen. We onderscheiden hierbij vijf omgevingen; het onderwijs, de buurt, zorg/gezondheid, het bedrijfsleven en vrije tijd. Deze zullen hieronder worden uitgewerkt.

Het onderwijs

Het onderwijs is een belangrijke uitvoerder van het sport- en beweegbeleid. Door sport- en beweegactiviteiten rondom de vertrouwde omgeving van de school te organiseren, maken kinderen op een laagdrempelige manier kennis met de basis voor sport en bewegen. De brede school ontwikkeling van de Grote Lier vinden wij hierbij dan ook belangrijk. Daarnaast willen wij onze aandacht richten op de volgende onderwerpen:

- Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs

Wij willen het niveau van het huidige bewegingsonderwijs verhogen, zodat kinderen meer bekend raken met de verschillende soorten sporten en de verschillende vormen van bewegen. Ook willen wij aandacht vragen voor *'Sportieve Scholen'*. Scholen die zich extra inzetten op het gebied van sport en bewegen moeten worden erkend en gefaciliteerd. Structurele samenwerking tussen het onderwijs en de sport is een voorwaarde om bovenstaande ambities waar te kunnen maken. De inzet van de impulsregeling Brede school, sport en cultuur² (combinatiefuncties) levert zowel een bijdrage in het verhogen van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs, als aan het realiseren van structurele samenwerking tussen het onderwijs en de sport. Vooralsnog wordt verwacht dat Mook en Middelaar in 2011, als gevolg van de herindeling, in aanmerking komt voor deze regeling. In regionaal verband (Noord-Limburg) liggen er al kansen om samen te werken met gemeenten die al gebruik maken van de regeling of al eerder in aanmerking komen. Wij willen bij het realiseren van deze ambities een gedeelde financiële, regisserende en uitvoerende verantwoordelijkheid nemen samen met onze partners.

- Maatschappelijke stages

Om jongeren te leren iets voor een ander te doen en kennis te laten maken met de samenleving zijn de maatschappelijke stages³ ingevoerd. Wij willen de maatschappelijke stages verbinden aan de sport zodat jongeren kennis maken met vrijwilligerswerk en extra handjes kunnen vormen voor sportverenigingen. De kans is groot dat jongeren na hun maatschappelijke stage bij een sportvereniging gaan sporten of als vrijwilliger actief blijven. Het voorgezet onderwijs in onze

² Voor meer informatie over de Impulsregeling brede school, sport en cultuur zie bijlage I.

³ Voor meer informatie over de maatschappelijke stages zie bijlage I.

omgeving (voornamelijk Mook en Nijmegen) is hierbij een belangrijke partner. Samen met het onderwijs nemen wij een faciliterende en regisserende verantwoordelijkheid.

De buurt

Leefbaarheid en sociale cohesie in elke dorpskern is een voorwaarde voor een prettig leefklimaat in onze gemeente. Sport en bewegen kan als middel worden ingezet om dit te behouden en te versterken. De buurt fungeert hierbij dan als belangrijke ontmoetingsplek voor de verschillende inwoners. Het organiseren van sportieve activiteiten in of rondom sportvoorzieningen in de kern of op schoolpleinen en trapveldjes is een voorbeeld van het inzetten van sport als middel. Diverse partijen uit de buurt kunnen een rol hebben binnen deze activiteiten (ouderverenigingen van basisscholen, buurtverenigingen, jongerenwerk, ouderverenigingen) en ook de combinatiefunctionaris kan hierbij een belangrijke rol vervullen. Wij zullen als gemeente hierbij een initiatiefnemende en faciliterende rol innemen.

Zorg/gezondheid

Gezondheidsstimulering is een belangrijke legitimatie om te investeren in sport- en beweegbeleid. Vanuit de leefomgeving zorg/gezondheid besteden wij extra aandacht aan de kwetsbare doelgroepen: ouderen, gehandicapten en inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES).

- **Ouderen**

De vergrijzing in Mook en Middelaar is een ontwikkeling die wij ook op het gebied van sport en bewegen serieus nemen. Prognoses laten zien dat in 2015 44,2% van de bevolking van Mook en Middelaar 50 jaar en ouder is⁴, dit is hoger dan het landelijk gemiddelde. Binnen de doelgroep ouderen zijn er twee stromingen te onderscheiden: de actieven en de minder actieven. Met name de minder actieven willen wij stimuleren meer aan sport en bewegen te doen. Een passend sport- en beweegaanbod dat verantwoord bewegen mogelijk maakt is hierbij belangrijk. Zowel in verenigingsverband als in de openbare ruimte moet er de mogelijkheid zijn voor deze doelgroep om sportief actief te zijn. Wij gaan met name regisserend en financierend investeren om deze ambities te realiseren.

- **Gehandicapten**

Voor mensen met een handicap is sporten en bewegen niet altijd vanzelfsprekend. Wij willen de drempels voor deze doelgroep verlagen en gerichte activiteiten opzetten. Aangezien de doelgroep gehandicapten in Mook en Middelaar redelijk beperkt is zullen wij aansluiting zoeken bij de regionale infrastructuur gehandicaptensport *'Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg'*⁵. Deze infrastructuur maakt het mogelijk dat gehandicapten in de regio Noord-Limburg bij diverse sportverenigingen (met een speciaal G aanbod) kunnen sporten en bewegen.

- **Jongeren uit minimagezinnen**

Vaak willen mensen wel meedoen met sport- en beweegactiviteiten maar hebben zij, vanwege financiële redenen, geen mogelijkheden. In Mook en Middelaar bestaat er voor deze groep mensen, een regeling via het Sociaal beleid. Dit is een regeling waarbij inwoners met een minimum inkomen financiële steun krijgen. Echter, de ervaring leert dat het een hoge drempel is om een beroep te doen op deze regeling. Daarnaast wordt deze financiële regeling meestal ingezet voor andere doeleinden dan sport en bewegen. Om het voor jongeren, afkomstig uit minimagezinnen, toch mogelijk te maken om aan sport- en beweegactiviteiten deel te kunnen nemen sluiten wij ons aan bij het Jeugd sportfonds. Dit is een fonds dat een financieel budget beschikbaar stelt voor jongeren uit minimagezinnen. Het budget kan worden ingezet voor sportgerelateerde contributiegelden en kleding/materiaal. Doordat de aanvraag om een beroep te kunnen doen op dit budget via intermediairs loopt is de drempel om van deze financiële steun gebruik te maken een stuk lager. Daarnaast komt via deze werkwijze het financiële budget ook echt ten goede aan de sportbeoefening van een kind. Zowel landelijk als in de provincie Limburg zijn er al tal van gemeenten die zich hebben aangesloten bij het Jeugd sportfonds.

⁴ Zie ook bijlage VI 'Mook en Middelaar in Beeld'.

⁵ Voor meer informatie over Iedereen Kan Sporten zie bijlage I.

Het bedrijfsleven

Gezonde en fitte werknemers hebben een hogere productiviteit, hebben een lager ziekteverzuim en bezoeken minder vaak een huisarts. Voor werkgevers biedt het toegevoegde waarde om het thema sport en bewegen onderdeel te maken van de bedrijfsvoering. Wij willen, als gemeente, hierbij het goede voorbeeld geven. Ook zullen wij ons netwerk gebruiken om sport en bewegen ook op de agenda te krijgen van bedrijven in onze gemeente en in de regio.

Bedrijven/ondernemingen in (de omgeving van) Mook en Middelaar hebben ook specifieke kennis en kunde die wellicht ingezet kan worden ter ondersteuning van lokale verenigingen. Tevens zijn er kansen op het gebied van maatschappelijk ondernemen, waarbij bedrijven/ondernemingen investeren in de breedte- en topsport.

Vrije tijd

Vrijtijdsbesteding van mensen verandert en wordt beïnvloed door diverse trends en ontwikkelingen zoals individualisering, flexibilisering en commercialisering. Ook de wereld van sport en bewegen wordt beïnvloed door deze ontwikkeling. Het ongeorganiseerde sporten in de openbare ruimte neemt steeds meer toe. In Mook en Middelaar zijn wandelen en fietsen de meest voorkomende vormen van sporten/bewegen⁶. Deze ontwikkeling vraagt om een veranderende rol van de (traditionele)sportaanbieders; het sport- en beweegaanbod zal immers moeten worden afgestemd op deze trends. Ook voor ons betekent deze ontwikkeling een verandering van rol. Wij zullen met name op het gebied van de openbare ruimte voorwaarden moeten scheppen om sport en bewegen in de vrije tijd mogelijk te maken en te stimuleren. Ook zullen wij kansen benutten en relaties leggen als het gaat om sport en bewegen in de vrije tijd, de watersportvoorzieningen in Mook en Middelaar bieden bijvoorbeeld veel mogelijkheden voor het aanbieden van watersportarrangementen.

⁶ Zie ook bijlage IV 'Resultaten Inwonersonderzoek'.

3 Sportaanbod

3.1 Inleiding

Sportstimulering is niet mogelijk zonder beschikbaar sportaanbod bij sportverenigingen, commerciële aanbieders en in ongeorganiseerd verband. Een actuele ontwikkeling die het sportaanbod beïnvloed is de verschuiving van traditionele sporten naar nieuwe en individuele sporten. Dit vraagt om een herbezinning van de positie van de verschillende sportaanbieders en de gemeentelijke rol hierin.

3.2 Sportaanbod anno 2009

In Mook en Middelaar is er sprake van een diversiteit aan verenigingsaanbod. In het ledenbestand van de verenigingen bevinden zich relatief veel mensen uit de leeftijdscategorie 0-12 jaar en 19 tot 55 jaar. De voornaamste inkomstenbronnen voor verenigingen zijn de contributie van leden en sponsoring. De voornaamste uitgavenposten zijn de huur van de accommodatie en de bondsbijdrage. Een meerderheid van de verenigingen houdt zich bezig met vrijwilligers. De vrijwilligers worden over het algemeen binnen de verenigingen begeleid en ondersteund. Het vinden van vrijwilligers, welke beschikken over voldoende kundigheid en kennis, blijkt vaak een probleem te zijn voor verenigingen. Dit zelfde geldt ook voor trainers en bestuurders. Kortom, het vinden van kader in de breedste zin van het woord is voor veel verenigingen een knelpunt.

Naast het sportaanbod van sportverenigingen zijn er in Mook en Middelaar ook andere mogelijkheden om te sporten en/of te bewegen. Dit kan bij verschillende commerciële aanbieders, maar ook in ongeorganiseerd verband.

3.3 Visie en ambities

Inwoners van Mook en Middelaar worden in staat gesteld om te kunnen sporten en bewegen vanuit hun eigen interesse, in een bereikbare en geschikte omgeving en tegen een betaalbare prijs. Een passend sport- en beweegaanbod is dan noodzakelijk. De sportverenigingen en de vele vrijwilligers nemen daarbij een erg belangrijke rol in, maar ook voor de anders georganiseerde sport is hierin een rol weggelegd. Vanuit dit oogpunt vinden wij dat een aantal punten van essentieel belang zijn hierbij en onze aandacht verdienen.

Brede vrijwilligersondersteuning

(Sport)verenigingen hebben steeds meer moeite met het invullen van diverse vraagstukken. Dit komt onder andere door de toenemende wet- en regelgeving en de toenemende kwaliteitseisen vanuit sportbonden en kritische sportconsumenten. Daarnaast is ook in Mook en Middelaar de vrijwilligersproblematiek bij (sport)verenigingen steeds meer zichtbaar. Met name het werven en waarderen van vrijwilligers verdienen aandacht binnen (sport)verenigingen. Maar ook het opleiden en up to date houden van vrijwilligers is belangrijk, zodat zij kennis hebben van de laatste ontwikkelingen binnen hun sporttak. Wij willen (sport)verenigingen ondersteunen bij het uitvoeren van hun werkzaamheden.

Omdat wij vinden dat niet alleen (sport)verenigingen recht hebben op onze ondersteuning zetten wij in op brede vrijwilligersondersteuning. Dit betekent dat wij ondersteuning bieden aan alle vrijwilligers in Mook en Middelaar, ongeacht voor welke vereniging/organisatie zij werkzaam zijn. De ondersteuning die wij aanbieden zal zich toespitsen op verenigings-/organisatiebezoeken, opleidingen/cursussen, een vrijwilligersvacaturebank en een backoffice voor het stellen van specifieke vragen. Naast de ondersteuningsmogelijkheden voor vrijwilligers wordt er ook meer aandacht besteed aan de waardering van vrijwilligers die actief zijn in onze gemeente.

De vrijwilligersproblematiek specifiek voor de sport zullen wij door het stimuleren van maatschappelijke stages in de sport terugdringen. Daarnaast zien wij nog mogelijkheden door het inzetten van combinatiefunctionarissen vanaf 2011. Een combinatiefunctionaris kan bijvoorbeeld trainingen geven binnen een sportvereniging en daarnaast gymlessen verzorgen in het onderwijs.

In de toekomst willen wij toewerken naar een 'Sportservicebureau Maasduinen' waarin wij samen met de huidige gemeente Bergen en Gennep ondersteuning bieden aan sportverenigingen. Bijvoorbeeld op financieel en secretariael gebied.

Vereniging van de Toekomst: vitale verenigingen

Zoals al eerder beschreven heeft de wereld van sport en bewegen te maken met een aantal ontwikkelingen. Dit vraagt om sportverenigingen die deze ontwikkelingen onderkennen en hierop inspelen. Traditionele sportverenigingen zullen hun rol moeten overwegen waarbij kwaliteit het uitgangspunt vormt. Bereidheid tot verandering, maatschappelijk georiënteerd en een kwalitatief hoogwaardig organisatie zijn voorbeelden van deze nieuwe werkwijze. De vitale vereniging is niet alleen intern gericht, maar ook extern en staat open voor multifunctionele inzet van sportvoorzieningen (zie ook paragraaf 4.3). Vitale sportverenigingen zijn een belangrijke uitvoeringspartner van ons sport- en beweegbeleid. De realiteit is dat niet iedere sportvereniging in Mook en Middelaar de potentie heeft om uit te groeien naar een vitale sportvereniging. Sportverenigingen die willen én kunnen en/of sportverenigingen die willen maar (nog) niet kunnen, zullen wij begeleiden in het proces om te groeien naar een vitale sportvereniging.

Andere sportaanbieders

Het sportaanbod wordt niet alleen vormgegeven door de traditionele sportverenigingen, maar ook door de ongeorganiseerde en anders georganiseerde sport. In de toekomst zal de grens tussen deze aanbieders steeds meer vervagen door het ontstaan van nieuwe samenwerkingsverbanden en aanbodsvormen. In het kader van sportstimulering is het belangrijk samen te werken met andere sportaanbieders zoals ouderenbonden en commerciële sportaanbieders. Daarnaast kunnen er dwarsverbanden worden gelegd tussen diverse aanbieders zodat vernieuwende sportarrangementen ontstaan. Wij vinden het belangrijk dat samenwerking tussen sportaanbieders aanwezig is en zullen dit waar mogelijk stimuleren en aanmoedigen. Waar wij voor de sportverenigingen en niet-commerciële organisaties voorwaardenscheppend willen optreden, vinden we dit voor de commerciële sportaanbieders een eigen verantwoordelijkheid.

4 Sportvoorzieningen

4.1 Inleiding

Sportvoorzieningen zijn bepalend voor de mate waarin inwoners van Mook en Middelaar sporten en bewegen. De gemeente vervult hierbij een facilitaire rol door zorg te dragen voor voldoende binnen- en buitensportaccommodaties. Door de toenemende populariteit van sportieve recreatie is ook de openbare ruimte een belangrijke sportvoorziening. De gemeente zal echter steeds meer moeten zoeken naar een balans tussen kwaliteit, kwantiteit en betaalbaarheid van sportvoorzieningen en ten aanzien hiervan keuzes moeten maken.

4.2 Sportvoorzieningen anno 2009

Mook en Middelaar beschikt over een klein aantal binnen- en buitensportvoorzieningen. Het gaat hier dan om sportparken, tennisbanen en een gymnastiekzaal. Een sporthal ontbreekt, er zijn plannen omtrent de bouw van een sporthal in de dorpskern Mook.

Mook en Middelaar wordt ook wel de brug tussen Maas en heuvelland genoemd. De heuvels, bos en heide maken grote delen van de gemeente tot bijzonder natuurgebied. Aan wandel- en fietsgebieden is geen gebrek (Mookerschans, Heumense schans, Natuurpark de Zandberg). De Maas en de Mookerplas bieden watersporters tal van recreatiemogelijkheden.

Voor algemeen sport-recreatief gebruik dient het veld 'De Lier' in Molenhoek. Dit terrein wordt door het Kandinsky College gebruikt voor sportactiviteiten. Maar vanwege verharding van het veld en een ongelijke grond is het veld minder bruikbaar voor het uitvoeren van activiteiten.

4.3 Visie en ambities

Sportvoorzieningen zijn geen doel op zich, maar één van de voorwaarden een breed sport- en beweegaanbod te kunnen realiseren. In Mook en Middelaar zijn weinig sportvoorzieningen aanwezig. Wij streven echter naar meer binnen- en buitensportaccommodaties. Op het gebied van sportvoorzieningen vinden wij een aantal aspecten van belang, onderstaand zullen deze worden uitgewerkt.

Multifunctionele voorzieningen

De maatschappelijke waarde van de aanwezige voorzieningen moet worden verhoogd door meer multifunctioneel gebruik. De voorzieningen in de kernen moeten een ontmoetingsplek zijn voor alle inwoners en worden gebruikt door o.a. (sport)verenigingen, het onderwijs en de buurt. Het gebruik van bijvoorbeeld schoolpleinen, binnen- en buitenaccommodaties en gemeenschapshuizen moet worden geoptimaliseerd. Het organiseren van (sportieve) activiteiten, voor welke doelgroep dan ook, draagt hier aan bij. Het multifunctioneel inzetten van voorzieningen betekent dat met name sportverenigingen doordrongen moeten worden van het feit dat zij geen alleenrecht hebben op een accommodatie/voorziening. Wel stellen wij hierbij voorop dat onderwijsgebruik van voorzieningen altijd prioriteit heeft. Wij zien bij het invullen van deze ambitie een gedeelde (financiële) verantwoordelijkheid voor betrokken partijen en onszelf.

Wij streven met bovenstaande visie niet alleen naar multifunctioneel samenwerking tussen partners, maar ook naar multidisciplinaire samenwerking. In dat laatste geval spreken wij van een 'sportieve onderneming'. Voor het komen tot een sportieve onderneming hebben wij vitale verenigingen nodig als uitvoeringspartner (zie ook paragraaf 3.3).

Mogelijkheden in de openbare ruimte

Individuele sporten zoals wandelen, tourfietsen/wielrennen/mountainbiken en trimmen/hardlopen worden ook in Mook en Middelaar steeds meer beoefend⁷. Omdat wij met ons beleid ook sport en bewegen in de openbare ruimte belangrijk vinden, bekijken wij de mogelijkheid van sport en bewegen in de openbare ruimte in Mook en Middelaar en de onderhoudstoestand van deze voorzieningen. Wij gaan inspelen op deze opkomende vorm van sport en bewegen. Wij verlenen als gemeente al medewerking aan een verdere versterking van de dagrecreatieve functie van 'de Grote Siep' en aan een herbestemming van het voormalig surfgebouw aan de Pastoorsdijk, hier zien wij aanknopingspunten voor sport en bewegen. Ook bij de plannen omtrent de inrichting van het Maaspark en de -kade als speel- en ligweide zien wij aanknopingspunten in het kader van het sport- en beweegbeleid. Zo kunnen er bijvoorbeeld clinics worden georganiseerd en arrangementen worden opgezet met de lokale toeristische sector.

Omdat wij ons met dit beleid richten op alle inwoners van onze gemeente, besteden wij ook aandacht aan overige voorzieningen in de openbare ruimte. Allereerst richten wij ons op de onderhoudstoestand van o. wandel- en fietspaden, speelplekken en trapveldjes. Ook de toegankelijkheid en veiligheid van deze voorzieningen worden hierbij meegenomen. Daarnaast investeren in de informatievoorziening met betrekking tot openbare (sport)voorzieningen. Informatie over sportieve recreatiemogelijkheden in en rondom Mook en Middelaar wordt toegankelijk en duidelijk voor onze inwoners en bezoekers van onze gemeente. Tenslotte worden toekomstige mogelijkheden voor sportieve recreatie meegenomen als het gaat om de aanleg van nieuwe woonwijken. Hiervoor zal afstemming worden gezocht met andere bureaus, zoals Ruimtelijke Inrichting Beheer en Milieu (RIBM).

Kwantiteit en kwaliteit sportvoorzieningen

Vanuit verschillende ontwikkelingen (o.a. de herindeling, financiële- en demografische ontwikkelingen) is het noodzakelijk om de kwantiteit en kwaliteit van sportvoorzieningen te monitoren. Er zal continue gekeken moeten worden of het aanbod in kwantitatieve en kwalitatieve zin nog voldoet. Wij zullen voor iedere sportvoorziening afzonderlijk bekijken of de huidige voorziening in stand kan worden gehouden en er reserveringen voor onderhoud/vervanging moeten worden opgenomen, of dat het realiseren van een nieuwe voorziening wenselijk is. Hierbij maken wij een onderscheid in basisvoorziening in de kern en kernoverstijgende voorzieningen. Basisvoorzieningen zijn voorzieningen die een functie hebben specifiek voor de inwoners uit een kern, bijvoorbeeld een gymzaal, speelveld, trapveld. Kernoverstijgende voorzieningen bedienen meer kernen of zelfs gebieden buiten de gemeentegrenzen, bijvoorbeeld een zwembad en een sportterrein. Het is in dit verband belangrijk dat er inzicht is in bezettingsgraden, financiële gegevens en gegevens over de onderhoudstoestand. Overigens streven wij naar privatisering van de sportaccommodaties van sportverenigingen Eendracht en Astrantia.

Ook besteden wij aandacht aan vraagstukken zoals toegankelijkheid van accommodaties en de realisatie van openbare sportvoorzieningen. Wij zorgen dat onze accommodaties voldoen aan criteria op het gebied van ondermeer alcoholgebruik en rookbeleid. Het thema veiligheid is in dit kader ook van belang (defibrillatoren, sociale veiligheid in en rondom de voorziening).

⁷ Zie ook bijlage IV 'Resultaten Inwonersonderzoek'

5 Sportnetwerk

5.1 Inleiding

Sport en bewegen krijgt een steeds prominentere rol in de samenleving. Een goed functionerend sportnetwerk is hierbij van groot belang. Het sportnetwerk wordt vormgegeven door de verschillende partners in het sport- en beweegveld. Het gaat hierbij om interne alsook externe partners. De traditionele sportverenigingen maken deel uit van het sportnetwerk. Daarnaast zijn ook andere partners actief op het gebied van buurt, onderwijs, zorg en gezondheid, bedrijfsleven en vrije tijd, maar ook de commerciële sportaanbieders. Door een goede samenwerking tussen de partners in het netwerk van sport en bewegen kan worden gewerkt aan continuïteit en professionaliteit.

5.2 Sportnetwerk anno 2009

Wij hebben altijd weinig contact gehad met sportverenigingen en overige partners in het speelveld van sport en bewegen. De wereld van sport en bewegen functioneert in Mook en Middelaar dan ook zelfstandig.

5.3 Visie en ambities

Wij investeren in een netwerk waarin partners van het sportbeleid zijn vertegenwoordigd, dit omdat wij het belangrijk vinden om samen met partners invulling en uitvoering te geven aan het beleid en om samenwerking en samenhang te stimuleren. Door het inzetten op onderstaande punten gaan wij ons netwerk sport en bewegen vormgeven.

Klankbord Sport en Bewegen

Wij gaan faciliteren dat alle “stakeholders” rondom het beleidsterrein sport en bewegen hun kennis maar ook vraagpunten met elkaar kunnen delen. Dit gaan wij doen door een klankbordgroep op te richten waarin ondermeer sportaanbieders, GGD, eerstelijns zorgaanbieders, onderwijs, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, sportopleidingen, Wmo-raad, de dorpsraden, jeugd/jongerenwerk en het bedrijfsleven zijn vertegenwoordigd. De wijze waarop er inhoud wordt gegeven aan deze klankbordgroep wordt nog bekeken.

Naast het opzetten van een klankbordgroep zullen wij ook vanuit de vrijwilligersondersteuning faciliteren dat (sport)verenigingen tenminste jaarlijks bij elkaar komen, zie hiervoor ook paragraaf 3.3.

Regionaal denken en samenwerken

Wij vinden het investeren in een regionaal netwerk van belang aangezien we op deze manier kennis kunnen delen met andere gemeenten, kunnen samenwerken op specifieke onderwerpen (bijv. gehandicaptensport, combinatiefuncties, subsidieverstrekking) en andere gemeenten kunnen helpen met vraagstukken omtrent sport en bewegen. Aansluiting bij het samenwerkingsverband 'Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg'⁸ ligt dan ook voor de hand. Daarnaast staan wij ook open voor gedachtewisseling in het kader van het Regioplan Noord-Limburg⁹. Niet alleen op groot regionaal niveau zullen wij investeren in ons netwerk, ook op kleiner regionaal niveau vinden wij dit belangrijk. Met de gemeenten Bergen en Gennep zullen wij, in het kader van een mogelijke herindeling, meer afstemming zoeken wat betreft de uitvoering van het sport- en beweegbeleid. Ook zullen wij onze eigen grenzen kijken naar samenwerking (bijv. subsidieverstrekking¹⁰) met omliggende gemeenten.

⁸ Voor meer informatie over Iedereen Kan Sporten zie bijlage I

⁹ Voor meer informatie over het Regioplan Noord-Limburg zie bijlage I.

¹⁰ Zie ook paragraaf 6.3

Informatieverstrekking

Omdat wij sport en bewegen toegankelijk willen maken voor onze inwoners gaan wij meer communiceren over sport en bewegen in Mook en Middelaar. Door het opstellen van een communicatieplan maken we inzichtelijk wanneer en op welke manier wij dit gaan doen.

6 Subsidies en tarieven

6.1 Inleiding

Subsidies en tarieven vormen het sluitstuk op de voorgaande pijlers. Het zijn instrumenten die kunnen bijdragen aan de realisatie van de beoogde beleidsuitgangspunten.

6.2 Subsidies en tarieven anno 2009

Mook en Middelaar

De gemeente heeft een aantal soorten subsidies beschreven in haar Subsidieplan Welzijn 2009, welke ook uitkomst kunnen bieden voor sportverenigingen. Het gaat hierbij om exploitatiesubsidies, investeringssubsidies en evenementensubsidies. Verenigingen ontvangen geen financiële vergoeding in het kader van tarieven, dit valt onder de volledige verantwoordelijkheid van de verenigingen zelf.

6.3 Visie en ambities

Subsidies zijn voor ons geen doel op zich, maar worden ingezet als instrumenten om de doelstellingen en ambities van het sportbeleid te realiseren. Binnen het sport- en beweegbeleid sturen wij, in het kader van subsidies aan op onderstaande uitgangspunten.

Bij de harmonisatie van dit sport- en beweegbeleid met het beleid van de huidige gemeenten Bergen en Gennep (na de herindeling in 2011) zullen wij de kaderstelling wat betreft subsidies en tarieven bespreekbaar maken en afstemmen.

Stimuleringssubsidie sportverenigingen

Met ons beleid willen wij verschillende ambities realiseren. Wij beseffen dat we partners die hieraan uitvoering willen geven, ook moeten belonen voor hun bijdrage, daarom zal onze subsidiëring als een sturings- en waarderingsinstrument fungeren. Sportverenigingen kunnen in aanmerking komen voor de subsidieregeling wanneer hun activiteiten voldoet aan een van de volgende voorwaarden:

- De activiteit/activiteiten draagt/dragen bij aan de uitvoering van het sport- en beweegbeleid en zijn georganiseerd voor leden afkomstig uit de gemeente Mook en Middelaar. Dit betekent dat ook sportverenigingen uit andere gemeenten, met leden uit Mook en Middelaar, aanspraak kunnen maken op subsidie.
- De activiteit/activiteiten zijn in lijn met een landelijke beweegcampagne (bijv. de Nationale Sportweek).
- De activiteit/activiteiten heeft/hebben een groter bereik dan de eigen leden (bijv. buurt, onderwijs, ouderencentra).
- Bij de activiteit/activiteiten is samenwerking zichtbaar tussen meerdere sporttakken of met andere partners die actief zijn in de wereld van sport en bewegen.

Externe subsidies benutten en verankeren

Zowel op internationaal, nationaal en provinciaal niveau komen steeds meer subsidiemogelijkheden waarvan we op het gebied van sport en bewegen kunnen profiteren. Sport als middel is heel actueel en wij zien hierin voor de toekomst nog verschillende mogelijkheden. Wij willen de externe subsidiemogelijkheden optimaal benutten en de bijbehorende projecten na positieve evaluatie verankeren.

7 Van nota naar uitvoering

In onderstaande schema's worden de gestelde visie en ambities concreet uitgewerkt. In de uitvoeringsnota, welke na vaststelling van deze kadernota wordt opgesteld, zullen wij onderstaande actiepunten nog gedetailleerder uitwerken. Wij zien bij de uitvoering van het sport- en bewegbeleid een gedeelde eigen verantwoordelijkheid en een verantwoordelijkheid voor externe partners, zoals het onderwijs, de sportverenigingen, zorg en welzijn en het bedrijfsleven.

Ambitie	Wat gaan wij ervoor doen?	Wanneer starten?	Bestaand / nieuw beleid?	Gemeentelijke rol	Relatie sportpijler
Het onderwijs is een belangrijke uitvoerder van het sport- en bewegbeleid en het onderwijs neemt haar verantwoordelijkheid om jongeren te stimuleren te sporten/bewegen.	Sport en bewegen op de agenda zetten van het structurele overleg van het netwerk Jeugd.	2009	Bestaand	Initiatiefnemer	Sportstimulering
Het bewegingsonderwijs is naar een hoger niveau getild.	Vorbereidingen treffen voor de inzet van de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur (in samenwerking met Bergen en Gennep).	2010	Nieuw	Uitvoerder	Sportstimulering
	Regionale kansen voor het gebruik van de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur bekijken en waar mogelijk benutten.	2010	Nieuw	Uitvoerder, (mede)financier	Sportstimulering, sportaanbod, sportnetwerk
	Inzetten van de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur.	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportstimulering, sportaanbod
	Structurele samenwerking tussen het onderwijs en de sport stimuleren.	2011	Nieuw	Initiatiefnemer, financier	Sportstimulering
Zowel het basis- als voortgezet onderwijs kenmerkt zich als een Sportieve School.	Het onderwijs stimuleren en faciliteren sport en bewegen meer terug te laten komen in het lesprogramma.	2011	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend	Sportstimulering
De maatschappelijke stages zijn verbonden aan de sport; meer jongeren zijn actief bij een sportvereniging en sportverenigingen worden extra ondersteund door de jongeren.	De kansen van maatschappelijke stages in de sport belichten.	2010	Nieuw	Regisseur, faciliterend	Sportstimulering, sportaanbod, sportnetwerk

Ambitie	Wat gaan wij ervoor doen?	Wanneer starten?	Bestaand / nieuw beleid?	Gemeentelijke rol	Relatie sportpijler
De jeugd is op de hoogte van het sport- en beweegaanbod in Mook en Middelaar.	Informatie verstrekken over sport- en beweegactiviteiten voor de jeugd.	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportstimulering, Sportnetwerk
De leefbaarheid en sociale cohesie in de dorpskernen/buurtten is toegenomen.	Sport en bewegen heeft een plaats binnen de speelvoorzieningen in onze gemeente en sluit aan op het speelruimteplan.	2011	Nieuw	Uitvoerder, faciliterend	Sportstimulering
	Sport en bewegen inzetten als middel om de leefbaarheid en sociale cohesie te bevorderen.	2011	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend	Sportstimulering
Inwoners van dorpskernen/buurtten stimuleren meer te sporten en/of bewegen.	Informatie verstrekken m.b.t. sport- en beweegactiviteiten en evenementen.	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportstimulering, sportnetwerk
	Organiseren van activiteiten waar sport en bewegen centraal staan.	2011	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend	Sportstimulering
	Aansluiten bij Landelijke en Provinciale sport- en beweeginitiatieven (bijv. Nationale Sportweek).	2011	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend, (mede)financier	Sportstimulering
Een toename van het aantal ouderen aan sport- en beweegactiviteiten.	Het huidige sport- en beweegaanbod voor ouderen continueren en waar mogelijk uitbreiden.	2009 / 2011	Bestaand / nieuw	Initiatiefnemer, regisseur, financier	Sportstimulering, sportaanbod
Een passend sport- en beweegaanbod voor ouderen.	Sportverenigingen ondersteunen en faciliteren hun sportaanbod af te stemmen op de doelgroep ouderen.	2009	Bestaand	Regisseur, faciliterend, financier	Sportaanbod
	De openbare ruimte inzetten om sport en bewegen onder ouderen te stimuleren.	2009	Bestaand	Uitvoerder, financier	Sportstimulering
Laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten voor gehandicapten.	Infrastructuur t.a.v. sport en bewegen voor gehandicapten verbeteren.	2010	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportstimulering, sportaanbod

Ambitie	Wat gaan wij ervoor doen?	Wanneer starten?	Bestaand / nieuw beleid?	Gemeentelijke rol	Relatie sportpijler
Jongeren uit minima gezinnen ontvangen financiële ondersteuning om deel te kunnen nemen aan sport- en beweegactiviteiten.	Voorwaarden scheppen om sport en bewegen voor jongeren uit minima gezinnen mogelijk te maken.	2010	Bestaand/ nieuw beleid	Uitvoerder, financier	Sportstimulering
De gemeente is een voorbeeld als het gaat om sport en bewegen binnen het bedrijfsleven.	Mogelijkheden voor werknemers om te sporten en bewegen continueren.	2009	Bestaand	Uitvoerder, financier	Sportstimulering
	Sport en bewegen terug laten komen in gemeentelijke activiteiten	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportstimulering
Er is een goede wisselwerking tussen het bedrijfsleven en de sportverenigingen, beide ondersteunen elkaar.	Samenwerking tussen het bedrijfsleven en de sportverenigingen stimuleren.	2012	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend, (mede)financier	Sportstimulering, sportnetwerk
Er is voldoende mogelijkheid om te sporten/bewegen in de openbare ruimte en hier wordt intensief gebruik van gemaakt.	Openbare voorzieningen onderhouden en de toegankelijkheid bevorderen.	2009	Bestaand	Uitvoerder, financier	Sportvoorzieningen
	Sport en bewegen een plaats geven binnen recreatie en toerisme in onze gemeente.	2009 / 2011	Bestaand / nieuw	Uitvoerder, financier	Sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen
Sportverenigingen en overige vrijwilligersorganisaties zijn belangrijke uitvoerders van het sport- en beweegbeleid en worden op een juiste wijze ondersteund.	Voorwaarden scheppen om sportverenigingen en overige vrijwilligersorganisaties te ondersteunen.	2009	Bestaand	Regisseur, financier	Sportaanbod
	Inventariseren van de mogelijkheden voor het opzetten van een sportservicebureau Maasduinen.	2012	Nieuw	Uitvoerder	Sportaanbod
De vrijwilligersproblematiek is afgenomen en vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd.	Inventariseren van de mogelijkheden van de inzet van combinatiefuncties ten behoeve van de sportverenigingen.	2010	Nieuw	Uitvoerder	Sportaanbod
	Inzetten op maatschappelijke stages in de sport.	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportaanbod
	Een structureel waarderingsmoment voor vrijwilligers opzetten.	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportstimulering, sportaanbod

Ambitie	Wat gaan wij ervoor doen?	Wanneer starten?	Bestaand / nieuw beleid?	Gemeentelijke rol	Relatie Sportpijler
Er zijn vitale sportverenigingen die klaar zijn voor de toekomst.	Sportverenigingen begeleiden in de ontwikkeling naar hun toekomstige rol.	2009	Bestaand	Regisseur, faciliterend, financier	Sportaanbod
Er is volop samenwerking tussen traditionele sportverenigingen en anders georganiseerde sportaanbieders, wat resulteert in een goed sport- en beweegaanbod.	Samenwerking tussen sportverenigingen en andere sportaanbieders stimuleren.	2011	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend	Sportaanbod, sportnetwerk
De maatschappelijke waarde van (sport)voorzieningen is aanzienlijk verhoogd als gevolg van multifunctionele en multidisciplinaire samenwerking.	Multifunctioneel gebruik van accommodaties stimuleren.	2012	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend, financier	Sportvoorzieningen
De onderhoudstoestand van openbare (sport)voorzieningen is optimaal.	Openbare voorzieningen onderhouden en de toegankelijkheid bevorderen.	2009	Bestaand	Uitvoerder, financier	Sportvoorzieningen
De bekendheid over de aanwezigheid van openbare (sport)voorzieningen is optimaal.	Informatie verstrekken over de aanwezigheid van sport- en beweegvoorzieningen in onze gemeente	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportvoorzieningen
Er is inzicht in de basisvoorzieningen en kernoverstijgende voorzieningen en de manier waarop er wordt omgegaan met onderhouds-, renovatie-, sloop- en nieuwbouwvraagstukken.	Inzicht verkrijgen in bezettingsgraden en financiële stromingen m.b.t. sportvoorzieningen	2011	Nieuw	Uitvoerder	Sportvoorzieningen
	Onderscheid maken in basis- en kernoverstijgende sportvoorzieningen in onze gemeente.	2012	Nieuw	Uitvoerder	Sportvoorzieningen
	Kaders stellen m.b.t. onderhouds-, renovatie-, sloop- en nieuwbouwvraagstukken van sportvoorzieningen.	2012	Nieuw	Uitvoerder	Sportvoorzieningen
Sportvoorzieningen voldoen aan gestelde wettelijk eisen (o.a. rookbeleid, veiligheid) en de toegankelijkheid is optimaal.	Onderhouden van voorzieningen en de toegankelijkheid bevorderen.	2009	Bestaand	Uitvoerder, financier	Sportvoorzieningen
	Inzicht verkrijgen in de onderhoudstoestand van sportvoorzieningen.	2011	Bestaand / Nieuw	Uitvoerder	Sportvoorzieningen

Ambitie	Wat gaan wij ervoor doen?	Wanneer starten?	Bestaand / nieuw beleid?	Gemeentelijke rol	Relatie Sportpijler
Sport en bewegen heeft een plaats gekregen bij de stakeholders van sport en bewegen , zij vormen een klankbord voor het sport- en beweegbeleid.	Er is een overlegstructuur tussen de gemeente en de stakeholders rondom sport en bewegen met een structureel karakter.	2011	Nieuw	Initiatiefnemer, faciliterend	Sportnetwerk
De gemeente Bergen, Gennep en Mook en Middelaar hebben goede afstemming over te volgen sport- en beweegbeleid voor de toekomstige herindeling.	Een richting bepalen voor sport en bewegen in de mogelijk nieuwe gemeente.	2010	Nieuw	Uitvoerder	Sportnetwerk
Onze gemeente is een volwaardige partner binnen het sportnetwerk van gemeenten in Noord-Limburg.	Deelnemen aan provinciale initiatieven.	2010	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportnetwerk
De bekendheid van het sport- en beweegaanbod in Mook en Middelaar is groot	Informatie verstrekken over het sport- en beweegaanbod in onze gemeente.	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Sportnetwerk
Sportverenigingen dragen bij aan het uitvoeren van het sport- en beweegbeleid.	Mogelijkheden van externe subsidiemogelijkheden inventariseren en waar mogelijk benutten.	2010	Nieuw	Uitvoerder	Subsidies en tarieven
	Hanteren van stimuleringsubsidies voor sportverenigingen.	2011	Nieuw	Uitvoerder, financier	Subsidies en tarieven
	Kaders stellen m.b.t. tariefhantering van gemeentelijke sportvoorzieningen.	2011	Nieuw	Uitvoerder	Subsidies en tarieven

8 Relatie tot programmaliijnen

8.1 Inleiding

Wij vinden het belangrijk dat sport als sector meer integraal wordt benaderd. Sport heeft namelijk duidelijke raakvlakken met bijvoorbeeld gezondheid, welzijn, economie, onderwijs, toerisme en ruimtelijke ordening. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen vereisen een integrale gemeentelijke aanpak. Sport is de laatste jaren uitgegroeid tot dé sector die een voorbeeldfunctie vormt voor beleidsterreinoverschrijdende samenwerking. Sport wordt in toenemende mate ingezet (als middel) voor de doelstellingen die binnen de terreinen welzijn en onderwijs zijn vastgelegd. Voorbeelden zijn: de verankering van sport binnen de brede school, de nieuwe combinatiefunctionarissen cultuur-onderwijs-sport en de rol van sport bij de vormgeving van tussen- en naschoolse opvangmogelijkheden. Om sport te laten uitgroeien tot verbindingsfactor, die ook voor de lange termijn het cement vormt, moet sport verankerd worden in gemeentelijk beleid. Alleen door het voeren van een intersectoraal (sport)beleid kunnen de sociaal-maatschappelijke voordelen van sport en bewegen worden geoptimaliseerd en de directe relatie met overige sectoren worden versterkt.

8.2 Relatie sport- en beweegbeleid

De programmabegroting van onze gemeente bestaat uit tien programmaliijnen:

0. Algemeen Bestuur
1. Openbare orde en veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economische zaken
4. Onderwijs
5. Cultuur en Economie
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
7. Volksgezondheid
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvestiging
9. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Enkele programmaliijnen hebben een relatie met de ambities binnen het sport- en beweegbeleid. In onderstaand overzicht wordt deze relatie aangeduid.

Kansen/ambities kadernota	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sportstimulering			+	+	+	+		+	+	
Sportaanbod					+	+	+			
Sportvoorzieningen					+	+	+		+	
Sportnetwerk					+		+	+		
Subsidies						+	+			

9 Evaluatie en monitoring

9.1 Inleiding

Wij vinden evaluatie en monitoring van de gestelde doelstellingen en ambities erg belangrijk. Aan de hand daarvan kan tussentijds het beleid worden bijgesteld en wordt informatie verkregen voor eventuele aanpassingen van het beleid.

9.2 Meetinstrumenten

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de meetinstrumenten, doelgroep het jaartal van uitvoering en de gegevens die uit het instrument kunnen worden gedestilleerd.

Instrument en de reikwijdte	Doelgroep	Jaartal van eerstvolgende uitvoering	Gegevens over
Volwassenmonitor	185 inwoners in de leeftijdscategorie 20-65 jaar	Voorjaar 2013	<ul style="list-style-type: none">• Lichamelijke activiteiten in woon-werkverkeer, tijdens werk of school, in het huishouden en in de vrije tijd.• Welke sporten beoefend worden• Hoeveel tijd er per week aan sport wordt besteed.
Ouderenmonitor	79 inwoners in de leeftijdscategorie ouder dan 55 jaar	Najaar 2012	<ul style="list-style-type: none">• Lichamelijke activiteiten in woon-werkverkeer, tijdens werk of school, in het huishouden en in de vrije tijd (waaronder sport).
Sport- en beweegonderzoek	1.100 inwoners in de leeftijdscategorie 4-100 jaar	Voorjaar 2012	<ul style="list-style-type: none">• Sport- en beweegpatroon• Sport- en beweegverband• Motivatie om (niet) te sporten en/of bewegen• Beweegwensen
Verenigingsonderzoek	Alle sportverenigingen in de gemeente	Voorjaar 2012	<ul style="list-style-type: none">• Stand van zaken bij sportverenigingen op het gebied van ledenaantal, vrijwilligers, kader financiën etc.• Knelpunten en ondersteuningsbehoeften

9.3 Inhoudelijke toetsing en bijstelling

Met intern betrokkenen zal (minimaal) jaarlijks een evaluatiemoment worden ingebouwd om na te gaan of de realisatie van de gestelde ambities in de pas loopt. Via de reguliere overlegstructuren wordt het college B&W en de Commissie Welzijn op de hoogte gesteld van de stand van zaken.

10 Werkbudget en personele kader

10.1 Inleiding

Bij het formuleren van sport- en beweegbeleid vinden wij de daadwerkelijke uitvoering van het beleid ook een belangrijk onderdeel. Om de uitvoering van het beleid te waarborgen is het van belang dat er realistische financiële en personele kaders gesteld worden. In onderstaande paragrafen worden deze kaders op schematische wijze weergegeven.

10.2 Werkbudget

In onderstaand overzicht is sprake van een werkbudget. Dit budget bestaat niet alleen uit nieuw te genereren financiën, er kan ook gezocht worden naar financiële dekking vanuit andere beleidsterreinen. In de uitvoeringsnota zal het werkbudget worden gespecificeerd naar activiteiten.

Sportpijler	2009	2010	2011	2012
Sportstimulering	p.m.	€ 3.835*	€ 60.000**	€ 90.000**
Sportaanbod	p.m.	p.m.	€ 7.500	€ 7.500
Sportvoorzieningen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Sportnetwerk	-	-	€ 3.500	€ 3.500
Subsidies en tarieven	-	-	p.m.	p.m.
Monitoring en evaluatie	-	-	-	€ 6.000
Totaal	€ -	€ 3.835	€71.000	€107.000
Kosten per inwoner (o.b.v. 8040 inwoners)	€ -	€ 0,48	€ 8,83	€13,31

* Dit bedrag is gebaseerd op deelname aan Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg en deelname aan de Provinciale Vervoersregeling voor gehandicapten sporters. Deelname aan het Jeugdsportfonds kan mogelijk bij andere beleidsterreinen financiële dekking krijgen.

** Dit bedrag is inclusief deelname aan de Impulsregeling brede school, sport en cultuur meegenomen, uitgaande van een situatie waarin alle fte's worden ingezet voor sport.

10.3 Personele kader

Het personele kader is in te delen in ambtelijke- en uitvoerende inzet. Waarbij de ambtelijke inzet zich kenmerkt door het op strategisch- tactisch niveau uitvoeren van werkzaamheden gericht op het realiseren van sportinfrastructuren. Voorbeelden hiervan zijn het investeren in regionale samenwerking op (boven)gemeentelijk niveau, deelname aan Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg en het Jeugdportsfonds bewerkstelligen, investeren in samenwerking met lokale partners zoals het bedrijfsleven, monitoring van het sport- en beweegbeleid maar ook de aansturing van de uitvoerende krachten. De uitvoerende inzet kenmerkt zich door het op operationeel niveau uitvoeren en/of begeleiden van projecten en/of het in stand houden van samenwerkingsverbanden. Denk hierbij aan werkzaamheden als het organiseren van sportieve activiteiten in de buurt, het coördineren van de sportkennismakingslessen op het onderwijs, het opzetten van de beweegkalender en het organiseren van sportieve clinics. De combinatiefunctionaris is een voorbeeld van een uitvoerende kracht.

In onderstaand overzicht is, op basis van ervaringscijfers van het Huis voor de Sport Limburg, weergegeven welke ambtelijke- en uitvoerende inzet noodzakelijk is voor onze gemeente om de gestelde ambities uit het sport- en beweegbeleid daadwerkelijk te realiseren.

Inzet	2010	2011	2012
Ambtelijke inzet	0,3 fte	0,5 fte	0,5 fte
Uitvoerende inzet	-	0,7 fte*	1,4 fte*
Totaal	0,3 fte	1,2 fte	1,9 fte

* Dit aantal is gebaseerd op deelname aan de Impulsregeling brede school, sport en cultuur, uitgaande van een situatie waarin alle fte's worden ingezet voor sport.

Wanneer wordt uitgegaan van een herindeling van de huidige gemeente Bergen, Gennep en Mook en Middelaar zal de ambtelijke en uitvoerende inzet ten aanzien van sport en bewegen in de gehele regio Maasduinen er uitzien als in onderstaand schema. De uitvoerende inzet zal door middel van de impulsregeling brede school, sport en cultuur inhoud worden gegeven.

Inzet	2011	2012
Ambtelijke inzet	2,5 fte	2,5 fte
Uitvoerende inzet	3,0 fte*	5,3 fte*
Totaal	5,5 fte	7,8 fte

* Uitgaande van een situatie waarin alle fte's worden ingezet voor sport.